

HÖGSTADIEELEVENS ÅSIKTER OM UNDERVISNINGEN I MUNTLLIG SPRÅKFÄRDIGHET I SVENSKA

Tiia-Liisa Muranen
Kandidatavhandling i svenska
Institutionen för språk- och
kommunikationsstudier
Jyväskylä universitet
Våren 2022

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Tiia-Liisa Muranen	
Työn nimi Högstadiееlevernas åsikter om undervisningen i muntlig språkfärdighet i svenska	
Oppiaine Svenska	Työn laji Kandidatavhandling
Aika Våren 2022	Sivumäärä 25
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän tutkielman tarkoituksena oli selvittää, millaisia käsityksiä yhdeksäsluokkalaisilla oppilailla on ruotsin kielen suullisen kielitaidon opetuksesta. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää, keskitytäänkö opetuksessa oppilaiden mielestä tarpeeksi suullisen kielitaidon opetukseen, muuttaisivatko oppilaat jotain opetuksessa ja millaisina ruotsin kielen käyttäjinä oppilaat näkevät itsensä.</p> <p>Tutkimuskysymykset olivat seuraavat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Millaisia käsityksiä oppilailla on ruotsin kielen suullisesta kielitaidon opetuksesta?2. Muuttaisivatko oppilaat opetusta, jos kyllä, niin miten?3. Millaisina ruotsin kielen käyttäjinä oppilaat näkevät itsensä? <p>Tutkielman aineisto kerättiin kolmella puolistrukturoidulla parihaastattelulla. Haastatteluihin osallistuneet henkilöt opiskelivat Pohjois-Savolaisessa yläkoulussa. Kaikki kolme haastattelua järjestettiin etäyhteydellä Zoom-palvelun välityksellä. Haastattelut toteutettiin suomen kielellä ja jokainen haastattelu kesti noin 15–20 minuuttia. Haastattelut nauhoitettiin osallistujien luvalla. Kerätty aineisto litteroitiin, ja se analysoitiin laadullista sisällönanalyysia käyttäen.</p> <p>Tutkimuksen tulokset osoittavat, että oppilaat toivovat oppitunneille enemmän suullisen kielitaidon opetusta. Oppilaiden mielestä on tärkeää oppia puhumaan vieraita kieliä, vaikka he eivät käytäkään ruotsin kieltä arjessaan. Oppilaiden mukaan puheen ja suullisen kielitaidon harjoittelun arvoa tulisi nostaa opetuksessa. Tehtävät ja palautteenanto olivat asioita, joihin oppilaat toivoivat muutosta. Opettajalta ei saa juuri ollenkaan henkilökohtaista palautetta suullisesta kielitaidosta, mikä vaikuttaa oppilaiden opiskelumotivaatioon. Oppitunneille toivottiin enemmän vapaan tuottamisen tehtäviä, jotta oppilaat voisivat harjoitella puhumista arkipäivän tilanteissa ja oppia soveltamaan kieltä. Oppilaat eivät näe itseään hyvinä kielenkäyttäjinä, vaikka heidän todistusarvosanansa oli kiitettävä tai erinomainen. He kokivat, että heidän kirjalliset taitonsa ovat suullisia taitoja paremmat. Kukaan oppilaista ei käytä ruotsin kieltä vapaa-ajallaan, eivätkä he usko, että tulevat tarvitsemaan kieltä myöskään tulevaisuudessa työtä ja jatko-opintoja lukuun ottamatta.</p>	

Asiasanat svenska språket, muntlig språkfärdighet
Säilytyspaikka JYX

INNEHÅLL

1	INLEDNING.....	1
1.1	Syfte och forskningsfrågor	2
2	TEORETISK BAKGRUND	3
2.1	Tidigare studier	3
2.2	Muntlig språkfärdighet	4
2.3	Muntlig språkfärdighet i läroplanen	6
2.4	Undervisning i muntlig språkfärdighet.....	7
2.4.1	Målet med undervisningen	8
2.4.2	Feedback	8
3	MATERIAL OCH METOD	10
3.1	Material	10
3.1.1	Materialinsamling och informanter	10
3.1.2	Temaintervju.....	11
3.2	Analysmetod	11
4	RESULTAT	12
4.1	Högstadiееlevens uppfattningar om undervisningen i muntligspråkfärdighet.....	12
4.1.1	Undervisning i muntlig språkfärdighet.....	13
4.1.2	Vikten av undervisning i muntlig språkfärdighet.....	15
4.2	Hur skulle eleverna ändra undervisningen i muntlig språkfärdighet .	16
4.3	Hur ser eleverna sig själva som talare av svenska.....	18
4.3.1	Nivån av muntlig språkfärdighet	18
4.3.2	Motivationen och inläring av svenska.....	19
4.3.3	Användning av svenska på fritiden och i framtiden.....	20
5	SAMMANFATTANDE DISKUSSION	22
6	LITTERATUR.....	26

BILAGA: Intervjufrågor

1 INLEDNING

Att kunna tala ett språk är viktigt i dagens värld. Numera är det också viktigare att man blir förstådd än kunskapen att tala korrekt utan fel. Även om det är viktigt att kunna tala ett språk och bli förstådd, använder man för lite tid på inläringen av muntliga språkkunskaper i undervisningen i Finland. Andra aspekter av språkinläring såsom grammatik och ordförråd anses viktigare än muntliga språkkunskaper. Skolverket (2016: 6) konstaterar att samtal och interaktion i teorier om andraspråksutveckling sätts inte sällan i fokus och lyfts fram som det som driver språkutvecklingen framåt. Jag studerar svenska språket och jag strävar efter att bli svensklärare i framtiden, därför är jag intresserad av inläring och undervisning i svenska och särskilt muntlig språkfärdighet. Undervisningen i muntlig språkfärdighet har blivit den mest intressanta delen av språket för mig och det hjälpte mig att välja temat för min undersökning.

Det finns ganska många undersökningar (t.ex. Lupunen 2011, Raja 2020) som fokuserar på gymnasisters åsikter om undervisningen i muntlig språkfärdighet både i svenska och engelska, men mig veterligen har man inte fokuserat på högstadieelevers åsikter. Därför undersöker jag temat.

I min avhandling kommer jag att intervjua fem högstadieelever om deras åsikter om undervisningen i muntlig språkfärdighet i svenska på högstadienivå. Enligt mig är muntlig språkfärdighet en viktig del av undervisningen och jag vill veta hur elever ser på undervisning de får i muntlig språkfärdighet. Vidare undersöker jag hur eleverna ser på sig själva som talare av svenska.

1.1 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med min kandidatavhandling är att granska högstadieelevers uppfattningar om undervisning i muntlig språkfärdighet i det svenska språket. Jag undersöker också vad eleverna anser att undervisningen fokuserar tillräckligt på muntlig språkfärdighet. Dessutom utreder jag om eleverna anser att det är nyttigt att lära sig svenska, skulle de ändra något i undervisningen och hur eleverna ser på sig själva som talare av svenska.

I undersökningen kommer jag att svara på följande forskningsfrågor:

- 1. Hurdana uppfattningar har högstadieelever om undervisning i muntlig språkfärdighet?**
- 2. Skulle eleverna ändra undervisningen på något vis, hur i så fall?**
- 3. Hur ser eleverna på sig själva som talare av svenska?**

Högstadieelevers uppfattningar om undervisning i muntlig språkfärdighet i svenska har inte undersökts tidigare. Huvudsakligen har man undersökt gymnasister och deras uppfattningar om undervisning i muntlig språkfärdighet (t.ex. Lupunen 2011) men man har också undersökt temat muntlig språkfärdighet ur lärarnas synvinkel (t.ex. Ervasti 2017). Eftersom man har gjort mycket lite forskning på högstadieelever, tycker jag att det är viktigt att ta reda på vad de tänker på undervisning i muntlig språkfärdighet i svenska.

2 TEORETISK BAKGRUND

2.1 Tidigare studier

Fast det inte finns många undersökningar om detta tema, finns det undersökningar som fokuserar på liknande teman. Lupunen (2011) undersökte i sin kandidatavhandling gymnasieelevers åsikter om undervisningen i muntlig språkfärdighet. Dessutom undersökte Lupunen gymnasieelevernas attityder mot svenska språket i allmänhet och om det finns några skillnader mellan elevernas svar på olika årskurser i gymnasiet. Som undersökningsmetod använde Lupunen enkät och han analyserade svaren med kvantitativa metoder. Informanternas attityder mot svenska språket var mer positiva än negativa och hälften av informanterna tänker att det är nödvändigt att lära sig svenska. Informanterna tyckte att undervisningen i muntlig språkfärdighet borde förbättras och förändras. Bara några av informanterna använde svenska på sin fritid.

Raja (2020) har också undersökt i sin magisteravhandling gymnasieelevers åsikter om undervisning i muntlig språkfärdighet i svenska men också i engelska. Dessutom undersökte Raja hur informanterna uppfattar begreppet muntlig språkfärdighet och hur viktigt muntlig språkfärdighet är för dem. Raja diskuterar också hur man kan testa och bedöma muntlig språkfärdighet. Som undersökningsmetod använde Raja intervju och hon använde innehållsanalys när hon analyserade materialet. De viktigaste resultaten är att informanterna

anser att muntlig språkfärdighet är den viktigaste delen i språkinläring men de anser att de inte får tillräckligt med undervisning i muntlig språkfärdighet.

Ervasti (2017) har undersökt undervisning i muntlig färdighet i svenskan i gymnasiet, men hon har undersökt temat ur lärarnas synvinkel. Temat är ganska likt mitt tema, eftersom vi båda undersöker muntlig språkfärdighet i svenska i finländsk kontext. Hon undersökte hur viktig del av språkkunskaper muntliga språkkunskaper är enligt lärarna men hon undersökte också den nyaste läroplanen. Huvudsyftet med Ervastis undersökning var att undersöka hur svensklärarna i gymnasiet undervisar i muntlig språkfärdighet. De viktigaste resultaten är att de flesta av informanterna såg muntliga språkkunskaper som ytterst viktiga när det gäller hela språkinläringen och språkundervisningen. Bara ett par informanter såg de muntliga språkkunskaperna som mindre viktiga med tanke på hela språkinläringen. Majoriteten av informanterna ansåg att det inte finns tillräckligt mycket tid för muntliga övningar på kurser i svenska.

2.2 Muntlig språkfärdighet

Talat språk beskrivas ofta med begreppet muntlig språkfärdighet i undervisningen i andra och främmande språk. Det är inte ovanligt att man anser att till exempel grammatik och ordförråd är viktigare än muntlig språkfärdighet. Därför undervisas muntlig språkfärdighet mindre än till exempel grammatik. Bristen på undervisning har också motiverats med tidsbrist och tanken att inlärarna lär sig tala automatiskt när de hör språket i klassen och på fritiden (Tergujeff & Kautonen, 2017).

Enligt Tergujeff och Kautonen (2017: 13) har begreppet ”muntlig språkfärdighet” definierats på många olika sätt. Oftast hänvisar man till en modell om kommunikativ kompetens som Canale och Swain (1980) har konstruerat. Canale och Swain anger tre väsentliga komponenter som kommunikativ kompetens består av: grammatisk, sociolingvistisk och strategisk. Grammatisk kompetens innehåller språkets regler om morfologi, syntax, semantik och ord. Dessa betyder ordförrådet, ord- och satsbildning och uttalskunskaper. Ur muntlig språkfärdighets synvinkeln innebär sociolingvistisk kompetens till exempel behärskning av

olika register och samtalsnormer. Dessa betyder förmågan att använda passande språk i olika situationer. Canale och Swain (1980) definierar strategisk kompetens så att det innebär både språkliga och kroppsliga strategier för att kunna kommunicera. Tergujeff och Kautonen (2017) sammanfattar att begreppen ”språkkunskap” och ”muntlig språkfärdighet” är lite vilseledande. Begreppen omfattar andra kunskaper och färdigheter än bara språkkunskaper.

2.2.1 Muntlig och skriftlig språkfärdighet

Det är viktigt att språkläraren känner till skillnaderna och likheterna mellan muntlig och skriftlig språkfärdighet, eftersom grammatik och ordförråd är viktiga i både skriftlig och muntlig språkfärdighet – också talet har grammatik och det består av ord och fraser. Av Tiittulas studie (1993) (refererad i Seppälä & Vesanen 2012: 25) framgår att hen konstaterar att bilden som vi har av språket, baserar sig på bilden som vi har av skriftligt språk. Hon konstaterar också att skriftlig språkfärdighet har haft företräde framför muntlig språkfärdighet i undervisningen. Det syns till exempel i det sätt att i språkundervisningen måste man vanligen undervisa i muntlig språkfärdighet med fokus på egenskaper som är typiska för skriftligt språk. (Tiittula 1993: 63; refererad i Seppälä & Vesanen 2012: 25)

Skillnaderna mellan muntlig och skriftlig språkfärdighet sammankopplas till exempel med kommunikationssituationen. Muntligt språk beror mycket på kontext och det krävs minst två deltagare, som påverkar vad som sägs och hur det sägs, dvs. tal är vanligtvis dialogiskt. Den viktigaste och vanligaste situationen då vi använder tal är en diskussion och vanligtvis man vet vem mottagaren är och vem vi pratar med. Det är också viktigt att känna till att muntlig kommunikation omfattar både verbal och icke-verbal kommunikation. Verbal kommunikation består av grammatik, ordförråd och prosodi medan icke-verbal kommunikation innebär paralingvistiska medel, miner och gester samt talares position och avstånd. Även om språkundervisningen ofta beaktar endast verbal kommunikation, påverkar icke-verbal kommunikation hur betydelsen bildas och hur yttrandena tolkas. (Tiittula 1993: 65; refererad i Seppälä & Vesanen 2012, 25)

Talat språk är snabbt när skrivna texter är statiska objekt och producering av skriftligt språk är långsammare; det finns mindre planeringstiden när man talar ett språk än när man skriver en text. Talaren måste korrigera och iaktta sitt tal hela tiden och man kan inte ta bort korrigeringar när man pratar, men när vi skriver en text, är det möjligt att korrigera texten efteråt. Vi kan

också läsa en text många gånger men talat språk försvinner snabbt; mottagaren minns talet bara en stund. Därför är det svårt att rätta sådana fel som man gjort som talare tidigare. (Tiittula 1993: 66)

Av Tiittulas studie (refererad i Seppälä & Vesanen 2012: 25) framgår att om man tänker på skriftlig kommunikation, är det typiskt att det finns ett stort tidsmässigt och rumsligt avstånd mellan sändaren och mottagaren av en skriven text. Ibland kan det hända att sändaren inte vet vem läser texten som hen har sänt. Skriftligt språk är monologiskt eftersom både sändaren och mottagaren agerar ensamma när de producerar eller tar emot texten. Det är också omöjligt att skribenten får feedback omedelbart när hen skriver och tvärtom har mottagaren inte möjlighet att ställa frågor eller att göra kommentarer till skribenten när hen läser texten. Skriftligt språk är självständigare och beror inte så mycket på kontext som tal. I princip kan en skriven text tolkas när som helst och av vem som helst. En skriven text ska vara mer explicit än tal, det kan inte vara bunden till en yttre kontext. Det syns bland annat i att meningar i en skriven text är fullständigare och de innehåller mindre referenser till textens yttre kontext. (Tiittula 1993: 65–66; refererad i Seppälä & Vesanen 2012: 25)

2.3 Muntlig språkfärdighet i läroplanen

Muntlig språkfärdighet definieras inte särskilt exakt i läroplanen. I stället för att använda begreppen muntlig språkfärdighet, används i läroplanen begreppet multilitteracitet som innebär både skriftliga och muntliga ”texter”. I läroplanen talas inte om dessa två som separata färdigheter. Muntlig språkfärdighet tas upp bara delvis i två mål för undervisningen i B1-lärokursen i svenska i årskurs 7–9 i läroplanen (Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, 2014). De mål som tas upp i läroplanen är interaktion och talproducering.

Ett av de två målen för undervisningen som nämns i läroplanen är att utveckla elevens språkliga resonemangsförmåga. I läroplanen sägs att eleverna uppmuntras att lägga märke till möjligheterna att använda svenska i sitt eget liv och uppmuntras att använda språket i olika situationer utanför skolan. Dessutom eleverna erbjuds tillfällen att öva sig i muntlig och

skriftlig kommunikation med hjälp av olika medier. De ges också många möjligheter att öva sig i att tala och skriva i situationer som är lämpliga för deras ålder och i detta sammanhang fästa uppmärksamhet vid uttal och vid strukturer som är relevanta för textens innehåll. (GLGU, 2014).

2.4 Undervisning i muntlig språkfärdighet

Det är viktigt att undervisa i muntlig språkfärdighet för inlärare som har svårigheter i detta delområde men också för de inlärare som är självsäkra och kan använda språket flytande (Tergujeff & Kautonen, 2017: 19). Språkinlärarna är alla olika och oftast lär de sig inte ett nytt språk liksom de lär sig modersmålet. Därför är det viktigt att tänka på olika sätt att undervisa främmande språk som lärare. En viktig sak är bland annat att läraren måste handleda eleverna att söka sig till olika medier som använder målspråket. Så här kan eleverna lära sig språket utanför skolan, eftersom inte alla kan utnyttja möjligheter att göra iakttagelser och använda målspråket (Tergujeff & Kautonen, 2017: 17).

I explicit undervisning förklarar läraren för eleverna olika inlärningsmål som eleverna försöker nå. Explicit undervisning främjar inläringen. I muntlig språkfärdighet är det viktigaste målet att kunna kommunicera (Tergujeff & Kautonen, 2017: 17). Det är viktigare att bli förstådd än tala utan fel. Explicit undervisning i uttal har ändå minskats i skolor speciellt i engelska, eftersom kommunikativitet har lyfts fram som ett viktigt mål i uttalsinläring.

Det är mycket vanligt att tro att goda muntliga språkfärdigheter endast kan uppnås genom att leva i målspråksområdet. Av Galantes & Thomsons studie (2017) (refererad i Tergujeff, Heinonen, Ilola, Salo & Kara, 2017: 97) framgår att även om målspråksområdet erbjuder många möjligheter att lära sig muntliga språkkunskaper, har många studier visat att det är möjligt att lära sig muntliga språkkunskaper och uttalet i främmande språk i sitt hemland och i skolor. Tergujeff et al. (2017: 97) konstaterar också att det är möjligt att lära sig alla drag av muntliga språkkunskaper, såsom intonation, i klassrummet.

2.4.1 Målet med undervisningen

När man undervisar i muntliga språkfärdigheter, är det viktigt att tänka på vad inlärnarna behöver. Kommer de att använda främmande språket i sitt arbete? Eller behöver de använda främmande språket när de går utomlands? För att få veta i vilka situationer eleverna använder språket, kan läraren prata med dem och sätta mål för inläringen. Då ska undervisningen behandla saker som är aktuella och viktiga för eleverna. Undervisningen förblir meningsfull och eleverna har motivation att lära sig muntliga språkfärdigheter när undervisningen behandlar teman som är viktiga för dem. (Tergujeff et al. 2017: 98 - 99). Enligt mig är det viktigt att också eleverna sätter sina egna mål, när det gäller inläring av muntlig språkfärdighet. Det kan vara användbart för lärande när de vet vad de själva vill lära sig.

2.4.2 Feedback

För att lära sig muntliga språkfärdigheter är det viktigt att inlärnaren får feedback. Av Dörnyeis & Ushiodas studie (2011) (refererad i Mäkipää & Hildén 2021) framgår att kunna ge feedback till eleverna är en viktig kunskap för läraren, eftersom feedbacken påverkar till exempel motivation. Mäkipää och Hildén (2021) konstaterar att tidigare studier (t.ex. Atjonen et al. 2019 och Mäkipää & Ouakrim-Soivio, 2019) har också visat att gymnasieeleverna får bara lite feedback. Det kan vara negativt för inläringen, eftersom en roll för feedback är handleda eleverna emot sina mål. Feedback som ges under inlärningsprocess kallas formativ feedback. (Mäkipää & Hildén 2021, 2). Ett par intervjufrågorna i föreliggande avhandling handlar om feedback i undervisning i muntlig språkfärdighet, och jag ska återkomma till frågan i analysdelen. Min hypotes är att eleverna inte får tillräckligt feedback på sina muntliga språkfärdigheter även om de behöver det.

Tergujeff, Heinonen, Ilola, Salo och Kara (2017) konstaterar att läraren inte ska undvika att ge feedback för att man är rädd för att feedbacken ska slå ner elever eller öka spänningen när eleverna talar. Däremot måste läraren hitta olika former att ge feedback som uppmuntrar eleverna att tala svenska. Det är också viktigt att undvika feedback som ges framför hela klassen eftersom det kan slå elever ner. Därför skulle det vara bäst om feedbacken ges mellan läraren och eleven. När läraren ger feedback, är det viktigt att hen inte bara fixar fel utan tar

hänsyn till saker som eleven redan kan och har gått framåt. Läraren kan också ta upp utmaningarna som eleven kan ha men ett bra sätt att ge feedback på muntlig språkfärdighet är just det att först berättar läraren var eleven har lyckats och sen vad eleven kan fokusera näst.

3 MATERIAL OCH METOD

3.1 Material

Materialet för min undersökning består av tre halvstrukturerade intervjuer. I avsnitt 3.1.1 presenteras materialinsamlingsprocessen och informanterna och i avsnitt 3.1.2 presenteras datainsamlingsmetoden.

3.1.1 Materialinsamling och informanter

Materialinsamlingsprocessen började genom att jag skickade forskningstillståndet och forskningsredogörelsen till skolan och ansökte om forskningstillstånd. Då rektorn beviljade tillståndet, hjälpte mig en lärare att hitta informanter. När hen hade hittat sex informanter för min undersökning, skickade hon forskningstillståndsformuläret och ett informationsbrev som jag hade skrivit till vårdnadshavarna via Wilma. Vårdnadshavarna svarade på meddelandet om de tillåter sitt barn att delta i undersökningen.

Materialet består av tre halvstrukturerade intervjuer. Jag har intervjuat fem högstadieelever som går i nionde årskurs och har börjat studera svenska i sjätte årskurs, dvs. de läser svenska som B-språk (medellång lärokurs) i skolan. Materialet samlades in i februari 2022 i en finsk högstadieskola i Norra Savolax.

Ursprungligen var det meningen att intervjua sex elever men bara två intervjuer genomfördes parvis och en informant intervjuades ensam, eftersom hans par inte kunde delta i intervjun. Jag tror att det var lättare för informanter att diskutera och svara på frågorna när de kunde delta i intervjun parvis. Fyra av informanterna var flickor och en informant var en pojke. Materialinsamlingen skedde under tre lektioner och varje intervju tog cirka 20 minuter.

3.1.2 Temaintervju

Materialet samlades in med temaintervju, dvs. halvstrukturerad intervju, som hölls via Zoom. I en temaintervju har man på förhand bestämt olika teman och vilka områden som skall fokuseras. Intervjun genomfördes på finska för att informanterna kan svara på frågorna och diskutera på sitt eget modersmål. Intervjun består av tre delar och tolv intervjufrågor (se bilaga 1). Varje del innehåller tre till fem intervjufrågor. Frågorna handlar om elevers uppfattningar om undervisning i muntlig språkfärdighet, skulle de ändra undervisningen på något sätt och deras uppfattningar om sig själva som talare av svenska. Efter intervjuerna lyssnade jag på materialet och transkriberade det.

Temaintervjun är en lämplig metod för denna undersökning, eftersom fokusen ligger på elevernas egna uppfattningar om undervisning i muntlig språkfärdighet i svenska.

3.2 Analyismetod

Denna avhandling är en kvalitativ undersökning eftersom syftet är att förstå studieföreteelsen utan att göra generaliseringar. Materialet ska analyseras med hjälp av innehållsanalys eftersom det kan användas i kvalitativa studier. Innehållsanalys används för att beskriva och uppfatta en företeelse och därför är det passande för min avhandling (Tuomi & Sarajärvi 2009: 108).

4 RESULTAT

I detta avsnitt presenteras resultaten av undersökningen. Det allmänna syftet med studien var att kartlägga uppfattningar om undervisningen i muntlig språkfärdighet i svenska i årskurs 9. Jag ville veta om eleverna tycker att undervisningen är bra och om de tycker att det är viktigt att undervisa muntlig språkfärdighet samt om de får tillräckligt undervisningen av det. Jag också ville veta vilken typ av undervisning de har fått och om de har fått feedback på sina muntliga språkfärdigheter.

Först redogörs för högstadieelevers uppfattningar om undervisningen i muntlig språkfärdighet som de har fått (4.1). Därefter presenteras hur de skulle ändra undervisningen (4.2) och hur eleverna ser på sig själva som talare av svenska (4.3). Jag har översatt citat från finska till svenska. I citat kommer jag att hänvisa till mig själv med ordet ”jag”.

4.1 Högstadieelevers uppfattningar om undervisningen i muntligspråkfärdighet

I det här kapitel kommer jag att redogöra för resultaten gällande den första frågan som var ”Hurdana uppfattningar har högstadieelever om undervisning i muntlig språkfärdighet?”. Jag har delat materialet gällande den här frågan i två separata teman som kommer att behandlas nedan.

4.1.1 Undervisning i muntlig språkfärdighet

Resultaten visar att nästan alla informanter tyckte att det finns för lite undervisning i muntlig språkfärdighet i svenska i allmänhet. Informant B tog upp att de får mer undervisning i muntlig språkfärdighet i andra främmande språk såsom engelska än i svenska (se citat 1). Också informanterna C och E ansåg att de får mer undervisning i muntlig språkfärdighet i engelska än i svenska. Enligt mig kan det bero på att eleverna har bara två lektioner av svenska per vecka och upptill fyra lektioner av engelska. Därför tror jag att de har mer tid att undervisa muntlig språkfärdighet under lektioner av engelska än svensklektioner.

Citat 1: Vi har haft ganska liten [undervisning i muntlig språkfärdighet] i svenska, mer i engelska...

När det gäller undervisning i muntlig språkfärdighet som informanterna har fått under lektionerna, berättar både informant A och C att de har gjort mycket övningar, där de måste översätta några ord i en svensk text till finska (s.k. aukkosuomennos på finska). Hen berättade också att de gör massor av ordprov och korsord under lektionerna (se citat 2.). Jag frågade också om informanterna har haft s.k. a-b lappar men alla svarade nej. A-b lapparna görs parvis och eleverna måste översätta en mening på svenska eller på finska. Båda lappar har samma meningar men varannan mening är på finska och varannan på svenska. Informant B berättade att de har gjort bara övningar som finns i läroböcker och ibland har de pratat med en par på svenska (se citat 3). Informanterna berättade också att ibland läser de en ny text på svenska eller lyssnar på texten och sen översätter de texten på finska. När det gäller prov i svenska, berättade informanterna att de har inga muntliga övningar i proven men det finns ändå hörförståelseövningar i proven.

Citat 2: Vi har haft jättemycket övningar där vi måste översätta olika ord och korsord som vi har lärt sig. Sen har vi massor av ordprov.

Citat 3: -Ibland måste vi prata med en par. Vi har verkligen inget annat...

Jag: Inte några a-b lappar eller?

-Vi har inte riktigt haft dem på svensklektionerna

Informanterna berättade inte direkt att hur läraren har undervisat speciellt muntlig språkfärdighet.

På frågan om hur ofta läraren undervisar i muntlig språkfärdighet svarade informanterna att de får undervisningen i muntlig språkfärdighet en gång i veckan, cirka 5–15 minuter per gång. Som nämndes i början av avsnittet, har informanterna två svensklektioner i en vecka. Informant E berättade att de inte hinner öva muntlig språkfärdighet under två lektioner och att de använder för mycket tid att göra andra övningar (se citat 4.). Fyra av fem informanter anser att de får för lite undervisning i muntlig språkfärdighet. Informant A tycker då att hen får tillräckligt undervisning i muntlig språkfärdighet. Hen motiverade svaret så att hen anser att hen kan uttala allt bra (se citat 5.).

Citat 4: Vi hinner inte träna liksom på ”att tala” under två lektioner... eller vi använder så mycket tid för att göra övningar.

Citat 5: -Jag vet inte... ja vi får det [undervisning av muntlig språkfärdighet] tillräckligt

Jag: Ja

-Jag kan uttala allt ganska bra...

Informanterna konstaterade att de får ingen feedback på sin muntliga språkfärdighet. Informant C berättade också att det beror på läraren om de får feedback och informant E sade att läraren inte ger personlig feedback på elevernas muntliga språkfärdighet (se citat 6). Informanterna konstaterade att det skulle vara bra om de fick feedback på sin muntliga språkfärdighet eftersom feedback skulle ge dem mer motivation att lära sig svenska.

Citat 6: -Det beror mycket på läraren. De lyssnar på sådana muntliga uppgifter men jag vet inte om de ger feedback...

-Men läraren ger inte personlig feedback, liksom hur man kan tala eller så...

4.1.2 Vikten av undervisning i muntlig språkfärdighet

När det gäller vikten av undervisning i muntlig språkfärdighet, ansåg informanter att det är nyttigt att lära sig tala främmande språk men det är inte så viktigt att lära sig tala svenska. Informant C berättade att när man kan tala svenska, förstår man vad människor säger och enligt hen är det viktigt att förstå andra människor. En sak som informanterna också tog upp var att man inte använder svenska i Norra-Savolax där informanterna bor. Därför är det inte viktigt för dem att lära sig tala svenska, anser informanterna. Informant C konstaterade att även om det är nyttigt att kunna olika språk, är det inte så viktigt att kunna tala svenska eftersom man talar svenska bara i Sverige (se citat 7). Informant A ansåg att det är viktigt att kunna tala svenska om man ska jobba i en restaurang i framtiden. Hen konstaterade att de viktigaste är att man kan uttala ord rätt för att man blir förstått (se citat 8). En intressant sak lyftes också fram när jag frågade om vikten av undervisning i muntlig språkfärdighet. Informant B konstaterade att man behöver inte ännu lära sig till exempel verb- eller substantivböjning utan det är viktigare att lära sig tala svenska (se citat 9). Detta visar att informanter kanske inte förstår helt att också grammatik och ordförråd är viktiga delar av muntlig språkfärdighet eftersom också talet har grammatik och det består av ord och fraser.

Citat 7: Det är alltid nyttigt att kunna ett språk. Man förstår människor mer, mer brett. Visst svenska är sådant s.k. onyttigt språk eftersom man talar det bara i Sverige och speciellt som savolaxisk... där man inte använder svenska... jag har aldrig använt svenska...

Citat 8: Ja är det så [viktig], troligen om man ska jobba i restauranger eller sådana så kan det vara ganska viktigt att man kan uttala, för att till exempel en finlandssvensk förstår hen eller... svenska.

Citat 9: Ja man kommer att behöva det [muntlig språkfärdighet] när man är vuxna och i riktigt liv, så man behöver inte ännu liksom [ord]böjning, så det är ganska viktigt att kunna tala [svenska].

Alla informanter ansåg att mängden av undervisning bör ökas samt värden av undervisning bör också ökas. Informanterna tyckte att de får för liten undervisning i muntlig språkfärdighet och därför de ansåg att dess värde bör ökas jämfört med andra områden av språkinläring (se citat 10).

Citat 10: *Jag: Tycker ni att till exempel grammatikens värde i svenskundervisningen borde minska och tvärtom önska muntlig språkfärdighetens värde?*

-Ja, säkert.

-Ja.

Som sammanfattning kan man konstatera att alla informanter vill ha mer undervisning i muntlig språkfärdighet. Informanterna tyckte att det är viktigt att kunna tala svenska och det är nyttigt att lära sig tala den.

4.2 Hur skulle eleverna ändra undervisningen i muntlig språkfärdighet

I kapitel 4.2 kommer jag att redogöra resultaten gällande den andra forskningsfrågan som var "Hur skulle eleverna ändra undervisningen i muntlig språkfärdighet?".

När det gäller ändring av undervisning i muntlig språkfärdighet, konstaterade alla informanter att de skulle vilja ha mer direkt feedback på sin muntliga språkfärdighet från läraren. Informant E ansåg att om hen fick mer feedback från läraren, skulle hen få mer motivation att lära sig svenska och utveckla sina språkkunskaper (se citat 11). Informanterna konstaterade att de vill öva mer vardagligt ordförråd under lektionerna eftersom de tycker att det är nyttigt att kunna prata om vardagliga saker. De hoppades att de kunna till exempel prata fritt om sina vardagliga liv. Informanterna C och B berättade också att de talar för liten svenska under lektionerna och det finns för lite övning i att tillämpa språket i olika situationer (se citaten 12 & 13).

Citat 11: Ja kanske... det [feedback] skulle ge motivation att utveckla just språkkunskaper.

Citat 12: Men det skulle vara bra om vi kunde prata till exempel ”Jag har en hund. Min hund heter Leo.” liksom sådana saker. Bara berätta saker om sitt eget liv liksom vad man kan redan berätta.

Citat 13: Sådana liksom vardagliga diskussioner är nyttiga, eller sådana.

Informant C hade även ett förslag hur man kunde ändra undervisning i muntlig språkfärdighet:

C14: Vi kunde ha liksom en lektion per en eller två månader där vi talar bara på svenska med andra elever, och vi måste speciellt tala på svenska, inte på finska.

En sak som också lyftes fram är att man borde lägga mer vikt vid att tala under lektionerna. Informanterna konstaterade att de lär sig bättre när de talar än skriver. De hoppades att de kunde ha exempeldiskussioner av olika situationer och lära sig tala i praktiken. Informant C berättade att de inte har haft uppgifterna där de kan producera fritt tal, men informant B var i stora drag nöjda med uppgifterna i läroboken (se citaten 15 & 16).

Citat 15: Jag tycker att övningarna har varit ganska bra.

Citat 16: Vi har haft några [övningar där de kan producera fritt tal]. Men de har varit just sådant att man kan hitta rätta svar från boken så producering har inte varit helt fritt.

Informanterna konstaterade också att i Finland koncentrerar man sig för mycket på grammatiken när man undervisar främmande språk. De tyckte att man koncentrerar sig för mycket på rättstavningen när de skulle vilja koncentrera sig mer på ordförrådet och lära sig tala. Även om informanterna kritiserade undervisningen i främmande språk i Finland, finns det också bra saker i undervisningen enligt dem. Informanterna ansåg att det är bra att de studerar mycket ordförrådet, trots att undervisningen inte ändå koncentrerar sig tillräckligt på ordförrådet enligt dem. Informant E konstaterade att hen hoppas att de skulle läsa upp texter som finns i svenskboken och sedan översätta texterna på finska för att hen kunde förstå textens innehåll. Hen berättade också att även om de inte översätter texterna muntligt med par, översätter de texterna på papper självständigt (se citat 17).

Citat 17: Just bara sådant att vi läser upp texterna som finns där [i boken] och liksom i engelskan vi gör jättebra övningar med par, vi läser... eller vi förstår alltså översätter dem, för att vi förstår texter.

När det gäller andra förslag som informanterna hade, berättade informanterna att de gör för mycket korsord under lektionerna. Informant A konstaterade att översättningsuppgifter är bra och ibland de går igenom rätta svar till översättningsuppgifter muntligt (se citat 18). Hen också ansåg att det skulle vara bra om de kunde gå igenom ordlistor till exempel med par och ha exempeldiskussioner under lektionerna. Informanterna tyckte också att ämnena som behandlas under lektionerna borde gå igenom ordentligt.

Citat 18: Just liksom minska korsord och sen gå igenom ämnena och ordlistorna ordentligt med par.

Som konstaterats ovan ville eleverna ha mer feedback på sina muntliga språkkunskaper, eftersom det påverkar motivationen att lära sig svenska. Mer vikt bör också läggas vid att tala under lektionerna.

4.3 Hur ser eleverna sig själva som talare av svenska

Min sista forskningsfråga var hur ser eleverna sig själva som talare av svenska. Jag kommer att redogöra för resultaten gällande den här frågan i tre separata teman som behandlas nedan.

4.3.1 Nivån av muntlig språkfärdighet

Jag bad alla informanter att bedöma sin nivå av muntlig språkfärdighet och de kunde svara med ett nummer eller bara säga bra eller dålig osv. Varje informant svarade att deras nivå av muntlig språkfärdighet är 7–8 eller ganska bra, även om de alla har 9 eller 10 i betyget. Till exempel informant C konstaterade att hen inte kan säga i sin jobbansökan att hen kan svenska. Informanterna ansåg att de inte kan tala svenska bra eller ha diskussioner på svenska trots ett bra betyg och att de vet grunderna i muntlig språkfärdighet men muntliga språkkunskaper är svaga. Enligt informant B detta beror till exempel på att hen har glömt till exempel uttalsinstruktionerna och därför hoppas hen att muntlig språkfärdighet ska tränas mer under

lektionerna (se citat 19). Informanterna berättade också att de lär sig till exempel grammatik och ordförråd till provet och i provet kommer de ihåg dessa saker väl, men eftersom de inte kan använda språket muntligt tillräckligt ofta glömmer de hur man talar svenska.

Citat 19: Just att man ska öka den [undervisning av muntlig språkfärdighet] lite, eftersom jag åtminstone har glömt några saker.

Trots att informanterna berättade att de inte kan tala svenska väl, finns det en önskan om att lära sig tala och speciellt använda svenska. Informanterna konstaterade att om de bara kunde tala svenska skulle de använda språket, och om de kunde tala svenska bättre, skulle de vara mer självsäkra när de använder språket. Informant D ansåg att hen inte har tillräckligt motivation att lära sig svenska trots att hen skulle vilja tala den. Informant C höll med och påpekade att det inte finns situationer där hen kunde använda språket. Enligt informant D motivationsbrist beror exakt på det att hen känner att det inte finns någon nytta av språket (se citat 20).

Citat 20: - - även om det skulle vara jättekul att kunna svenska och jag tycker att svenska låter jättekul. Men det kanske inte alltid finns tillräckligt motivation för att studera den.

-Mm, eftersom det finns inga situationer där man kunde just använda den.

-Ja, eftersom det känns liksom det inte finns någon nytta av språket och då har jag inte motivation att lära sig den [svenska], men det skulle ändå vara trevligt att kunna tala svenska.

4.3.2 Motivationen och inläring av svenska

När det gäller motivationen, hade informant E ett förslag till hur man kunde öka motivationen under lektioner. Hen konstaterade att om man skulle börja tala mer svenska i lektioner och använda språket mer, skulle eleverna bli mer motiverade att studera svenska. Informant E motiverade sitt svar med att språkbruk ökar motivationen. Hen berättade också att om språket

användes mer i lektionerna kunde hen börja fundera på hur språket skulle kunna användas i framtiden (se citat 21).

Citat 21: Men om man skulle börja tala mer svenska i lektionerna och använda språket mer, skulle det ge mer motivation att studera svenska eftersom då skulle vi använda språket någonstans tror jag... Och då skulle jag kunna tänka att jag skulle börja göra något där jag kunde utnyttja språket.

Informanterna ansåg att de hellre vill studera ett annat språk än svenska. Eftersom informanterna kommer från Norra-Savolax, använder de svenska sällan och kanske därför språket känns värdelöst. Till exempel informant A konstaterade att hen skulle vilja kunna tala svenska, men å andra sidan talar alla engelska och därför är det inte viktigt att kunna tala svenska. Informanterna föreslog att tid ägnas åt att lära sig något "användbart" språk, till exempel spanska eller tyska, för att mer människor talar spanska och man använder spanska i ett vidare område än svenska. Informant E konstaterade, att det vore bättre om svenska var ett tillvalsämne, inte ett obligatoriskt ämne (se citat 22).

Citat 22: Jag tycker att det vore bättre om svenska var till exempel ett tillvalsämne bland andra [tillvals]ämnena.

4.3.3 Användning av svenska på fritiden och i framtiden

På frågan om hur ofta informanterna använder svenska på fritiden, svarade alla informanterna att de inte använder språket på fritiden utan de använder svenska bara på skolan. De berättade dock att de ibland har använt svenska på fritiden. Informanterna har till exempel hälsat på någon på svenska eller läst svenska råvaror på sidan av en mjölkburk och försökte översätta dem på finska. Informanterna berättade också att de har rest till Sverige men har inte använt språket där trots att de har haft möjligheter att använda språket. De har också inte haft situationer i Finland där de kunde använda svenska. Idag använder ungdomarna också mycket sociala medier och internet och det är möjligt att stöta på svenska språket på internet. Informant C konstaterade att svenska är ett språk som man använder sällan på sociala medier och till

exempel engelska är ett språk som hen ser och läser automatiskt när hen använder sociala medier (se citat 23).

Citat 23: Och det är ett sådant språk som inte kommer emot till exempel på sociala medier om man inte specifikt letar efter det. Men om man sökte efter det, skulle man säkert hitta språket men det inte kommer [emot] liksom automatiskt, på olika sätt än engelska.

När det gäller användning av svenska i framtiden, är informanter ganska skeptiska till språkanvändningen. Andra informanter ansåg att de kommer att använda svenska på jobbet men också när de reser till Sverige medan informanterna A och C konstaterade att de kommer använda svenska bara i fortsatta studier men inte i jobbet om de inte arbetar vid kusten (se citat 24 & 25).

Citat 24: -Jag tror att jag måste studera svenska på yrkesskolan men jag tror att jag inte kommer att behöva svenska på jobbet eller sådant.

Citat 25: *Jag: Vill ni använda svenska på framtiden? Tror ni att ni kommer att använda språket på framtiden?*

-Det beror på vart tar livet vägen... Om jag inte kommer att jobba i Sverige eller vid kusten så kommer jag att använda den [svenska] utanför studierna. Jag litar inte på att jag skulle använda språket mycket.

I slutet av intervjun konstaterade informant A att om man är säker på sin framtid och man vet att man kommer att behöva svenska är det värt att be om mer hjälp av sin lärare i svenska, för att man får tillräckligt undervisning i muntlig språkfärdighet. Informant A tyckte ändå att hen får tillräckligt undervisningen i svenska och hen skulle inte ändra läroplanen.

Som sammanfattning kan man konstatera att trots att ett bra betyg kan eleverna inte tala svenska väl, enligt dem. Eleverna vill ändå lära sig tala svenska även om de tänker att svenska är inte lika viktigt språk än några andra främmande språk. Motivationen tas upp igen som en viktig fråga för undervisningen.

5 SAMMANFATTANDE DISKUSSION

I detta kapitel kommer jag att sammanfatta resultaten genom att svara på de tre forskningsfrågorna. Till sist ger jag några förslag för fortsatt forskning.

Syftet med föreliggande undersökning var att redogöra för hurdana uppfattningar högstadieeleverna har om undervisning i muntlig språkfärdighet i det svenska språket. Dessutom utreddes det att anser eleverna att det är nyttigt att lära sig svenska, skulle de ändra något i undervisningen och hur ser eleverna på sig själva som talare av svenska.

Materialet samlades in genom tre halvstrukturerade intervjuer. Informanterna var högstadieeleverna som går i nionde årskurs och har börjat studera svenska i sjätte årskurs. Materialet analyserades kvalitativt och indelades enligt forskningsfrågorna.

1. Hurdana uppfattningar har högstadielever om undervisning i muntlig språkfärdighet?

Fyra av fem informanterna ansåg att de får för liten undervisning i muntlig språkfärdighet i skolan men alla informanter tyckte att värden av undervisning i muntlig språkfärdighet bör ökas. Informanterna jämförde undervisningen i svenska med undervisningen i engelska men jag tycker att man inte kan jämföra dessa två. I skolorna undervisas engelska mer än svenska och kanske därför eleverna tycker att de får mer undervisning av muntlig språkfärdighet i lektioner av engelska än i svenska. När det var frågan om undervisning i muntlig språkfärdighet

som eleverna har fått, berättade de inte direkt om hur läraren har undervisat dem i praktiken. Informanterna berättade mer om övningar som de hade gjort och därför tycker jag att jag borde ha ändrat mina intervjufrågor för att få mer specifika svar. Informanterna var mestadels nöjda med övningarna som de hade gjort i lektioner.

Informanterna berättade att de inte får personlig feedback från läraren men de skulle vilja ha det. De motiverade svaret så att feedback påverkar inlärningsmotivationen. När det gäller viktigheten av undervisning i muntlig språkfärdighet, är det viktigt att lära sig främmande språk enligt informanterna. Informanterna kommer ändå från Norra-Savolax och därför tycker de att det inte är viktigt att kunna tala svenska där, eftersom nästan ingen talar svenska i Norra-Savolax. Jag tycker att också den kan påverka inlärningsmotivation: om eleverna inte kan använda språket, har de ingen motivation att lära sig det. Svenskan anses dock vara viktig för arbetet.

2. Skulle eleverna ändra undervisningen på något vis, hur i så fall?

Alla informanter skulle ändra undervisningen på något sätt, men att tala mer svenska i lektioner var mest önskvärt. Enligt informanter, tal bör betonas mer i lektionerna. Om talet betonas mer i lektionerna, eleverna kunde till exempel lära sig uttala ord bättre och lära sig bara tala svenska bättre, tycker jag. Informanterna berättade också att de har glömt till exempel uttalsregler eftersom de har talat för liten svenska i lektionerna.

Min hypotes var att informanterna inte får tillräckligt feedback från läraren och den var korrekt. Alla informanter skulle vilja ha mer personlig feedback från läraren, för att feedback är relaterad till inlärningsmotivationen enligt informanter. Informanterna berättade också att de skulle vilja göra mer övningar där de kan producera fritt tal eller bara ha fria diskussioner i lektioner, utan rätta svar. En sak som också lyftes fram var det att informanterna hoppas kunna lära sig att tillämpa språket i olika vardagliga situationer.

Trots att informanterna i stort sett är nöjda med uppgifterna som de har gjort på lektionerna, skulle de ändå förändra något. Önskan var att de kunde till exempel läsa upp ordlistor och texter som finns i läroboken.

3. Hur ser eleverna på sig själva som talare av svenska?

Informanterna ansåg att även om de har ett bra betyg, kan de inte tala svenska väl. Många av informanter sade att de kommer ihåg det de pluggade på provet men de inte vet hur de kan tillämpa dessa kunskaper i praktiken. Enligt mig det ser ut att informanterna har bra skriftliga färdigheter och de är skickliga att skriva svenska, men de är osäkra när de ska använda språket muntligt. Osäkerheten kan bero på bristen av undervisning eller att elever inte tror på sin egen förmåga, tycker jag.

Motivationen lyftes fram också när informanterna svarade på intervjufrågorna på det tredje temat. Informanterna konstaterade att de vill lära sig tala svenska, men de inte har tillräckligt motivation att studera svenska. Svenskan jämfördes med andra främmande språk och informanterna tyckte att det skulle vara bättre att lära sig något annat främmande språk i stället för svenska. Också det påverkas inlärningsmotivationen, eftersom om eleverna tyckte att det skulle vara mer användbar att lära sig andra språk, finns det inte tillräckligt motivation att lära sig svenska, tycker jag.

Svenskan används inte på fritiden även om informanterna använder sociala medier. Jag trodde att informanterna skulle stöta på svenska på sociala medier men informanterna berättade att de stöter på bara engelska när de använder sociala medier. Informanterna tror inte att de kommer att använda svenska i framtiden. Om de kommer att använda svenska i framtiden, kommer de att använda det på jobbet eller på fortsatta studier.

Resultaten i denna undersökning ger någonting att fundera på eftersom åtminstone dessa informanter ansåg att de får för liten undervisning i muntlig språkfärdighet. Också motivationen var en viktig faktor i denna undersökning eftersom det lyftes fram i svaret på varje forskningsfråga. Dessutom anser jag att man på basis av resultat i denna undersökning borde undersöka närmare högstadieelevers motivation att studera svenska och vilka faktorer påverkar den. Resultaten visar också att det finns behov att förbättra undervisningen i muntlig språkfärdighet särskilt när det gäller mängden undervisningen i muntlig språkfärdighet och undervisningsmetoder.

Undersökningsprocessen lyckades bra, tycker jag. Jag fick svaret till varje forskningsfråga men om jag måste ändra något skulle jag förfina intervjufrågor och kanske tillägga några frågor för att få mer specifika svar från informanter.

Materialet var relativt litet och resultaten kan inte generaliseras. För att få mer pålitliga resultat borde man studera frågorna i denna undersökning med ett större antal informanter och möjligen också förfina intervjufrågorna eller be informanter motivera sitt svar för att få mer specifika svar på forskningsfrågor. Det skulle också vara intressant att studera hurdana uppfattningar högstadieelever som bor vid kust har om svenska språket eller vad dessa samma informanter tycker om svenska språket om några år. Jag tycker att det ännu finns brist på undersökningar av muntlig språkfärdighet när det gäller högstadieelever och det behövs mer information om högstadieelevernas attityder hos undervisningen av svenska i allmänhet.

6 LITTERATUR

Atjonen, P., Laivamaa, H., Levonen, A., Orell, S., Saari, M., Sulonen, K., Tamm, M., Kamppi, P., Rumpu, N., Hietala, R. & Immonen, J. 2019. ”ETTÄ TIETÄÄ MISSÄ ON MENOSSA” Oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Nro 7:2019.

Canale, M. & Swain, M. 1980. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied linguistics*, 1, 1-47

Dörnyei, Z. & Ushioda, E. 2011. Teaching and Researching Motivation (2. p.) New York: Routledge.

Ervasti, M. 2017. *Glädjen att tala*. Uleåborgs universitet.

Galante, A. & Thomson, R.I. 2017. The effectiveness of drama as an instructional approach for the development of second language oral fluency, comprehensibility, and accentedness. *TESOL Quarterly*, 51 (1), 115–142.

Kautonen, M. & Tergujeff, E. 2017. *Suullinen kielitaito: Opi, opeta, arvioi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Lupunen, O. 2011. *Gymnasieelevernas åsikter om undervisningen i muntlig språkfärdighet*. Jyväskylä universitet.

Mäkipää, T. & Hildén, R. (2021). Kannustava palaute ja opettajan arviointityö lukion kielenopetuksessa. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 12(6). Saatavilla:

<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2021/kannustava-palaute-ja-opettajan-arviointityo-lukion-kieltenopetuksessa>

Mäkipää, T. & Ouakrim-Soivio, N. 2019. Perceptions of Finnish Upper Secondary School Students of the Assessment Practices of Their Teachers. *Journal of Teaching and Learning*, 13(2), 23–42.

Opetushallitus. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.

Raja, A. 2020. *Undervisning i muntlig språkfärdighet i svenska och engelska - gymnasisters erfarenheter och behov*. Jyväskylän universitet.

Seppälä, J. & Vesänen, M. 2021. *Att lära sig skriva och tala på svenska. Skriftliga och muntliga språkfärdigheter i svenskan hos finskspråkiga högstadielärover*. Tammerfors universitet.

Skolverket 2016. *Muntlig språkundervisning*.

https://larportalen.skolverket.se/LarportalenAPI/api-v2/document/path/larportalen/material/inriktningar/5-las-skriv/Grundskola/027-grundlaggande-litteracitet-nyanlanda/del_03/Material/Flik/Del_03_MomentA/Artiklar/M27_7-9Gym_03A_Muntlig.docx (Hämtad: 18.11.2021)

Tiittula, L. 1993. Suullinen kielitaito: Puhutun kielen ja suullisen viestinnän ominaispiirteitä. I: Takala, Sauli (utg.) *Suullinen kielitaito ja sen arviointi*. Jyväskylä: Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Jyväskylä.

Tuomi, J. & Sarajarvi, A. (2009) *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

BILAGA: INTERVJUGRÅGOR

Haastattelurunko

1. Oppilaiden käsitykset suullisen kielitaidon opettamisesta

1. Millaista suullisen kielitaidon opetusta olet saanut?

-Miten sitä on siis opetettu oppitunneilla? / Millaisia tehtäviä?

2. Kuinka usein suullista kielitaitoa opetetaan?

-esim. Kuinka iso osa oppitunnista? Kuinka monta kertaa viikossa?

3. Harjoitellaanko koulussa tarpeeksi suullista kielitaitoa?

4. Saatko tarpeeksi palautetta suullisesta kielitaidostasi?

-Kuinka paljon? Millaista?

5. Kuinka tärkeänä kielenopetuksen osa-alueena pidät suullisen kielitaidon opettamista?

-Vertaa esimerkiksi kirjoituksen tai kieliopin opettamiseen, pitäisikö suullisen kielitaidon opetusta lisätä ja muita suhteessa siihen vähentää?

2. Opetuksen kehittäminen

6. Koetko ruotsin kielen suullisen kielitaidon oppimisen olevan hyödyllistä?

7. Mikä ruotsin kielen suullisessa kielitaidon opetuksessa on mielestäsi hyvää?

-Mikä ei?

8. Miten kehittäisit suullista kielitaidon opetusta?

9. Pitäisikö puhumista harjoitella enemmän koulussa?

3. Oppilaiden käsitykset itsestään ruotsin kielen puhujina

10. Millä tasolla koet suullisen kielitaitosi olevan?

-Hyvä/keskitaso/huono?

11. Oletko käyttänyt ruotsin kieltä koulun ulkopuolella?

-Millaisissa tilanteissa?

12. Haluatko käyttää ruotsin kieltä tulevaisuudessa?